

פרשת תצווה - זכור | עלון מס' 16

'הכבוד כגורם משפיע בחיים'

וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיד לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת: (כת ב)

וְעִשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אֶהְרֹן לְקֹדְשׁוֹ לְכַהֵנוּ לִי (כח ג)

לכאורה יש כאן שני פסוקים - מהראשון מוכח שהבגדים היו תכליתם לכבוד ולתפארת... ומהפסוק השני משמע שתכלית הבגדים היו לקדש את אהרן הכהן בכדי שיוכל לשרת בכהונה...

צריך להבין האם הבגדים מטרתם היא לכבוד, או מטרתם לקדושה...

את שומעת... הגעתי לכינוס שם באולם... וממש ב'סֶדֶי' שְׁוֹמִיִּים' היה 'כְּבִיד הַפְּנִיָּה' - ישר לבמה... ליד הרב... וליד הרב...

תגיד, עליית עם הכובע הזה??? - כן.. מה הבעיה...

- תראה מה היונה עשתה לך על זה...

- אוי א-ברוך איזה ביזיינעס!...

בשורש מידת הכבוד מבאר בעל העלי שור - יש בזה שני חלקים, האחד הכבוד האמיתי, והאחד הנצרך לכבוד חיצוני... הכבוד האמיתי, הוא צורך אמיתי לכל בן אדם, להרגיש שיש לו ערך... שיש לו שוויו... שיש לו מקום בעולם... כשאני שווה משהו אני קיים... והאדם מאשר לעצמו את שוויו.

בעולם, ישנם שני מנועים אדירים שדוחפים את האדם... מניעים אותו... כסף... וכבוד... כסף, זה הרי ברור, זה האמצעי לרכוש... לחיות... ולהנות... אך כבוד ??? לא מובן מה אפשר לעשות אתו ??? לרכוש במכולת ??? לבנות בניין ??? מדוע באמת הכבוד הוא מנוע כ"כ גדול עד כדי שאנו רואים אנשים שמוכנים להתבזות בכל כך הרבה ביזיונות בשביל לזכות למעט כבוד...

הסבא מסלבודקא כותב, כי האדם אינו יכול לחיות בלי כבוד... כל אדם זקוק להערכה... רק בעל המעלה מכיר בערך עצמו ואינו תלוי בדעת אחרים, ובמקום להזדקק להערכת האחר, הרי הוא מכבד אחרים, וזה הראיה שהוא מכובד... כי איזהו מכובד המכבד את הבריות... אך לא יתכן אדם שאינו מקבל ואינו נותן כבוד...

הרי לנו, כי יש צורך בסיסי - קיומי באדם לכבוד... ומה זה שונה מכסף??? על דבר גשמי ניתן לשלם בכסף שהוא גשמי, אך על דבר רוחני שזה האדם לא ניתן לשלם בדבר גשמי, אלא ברוחני - והערך הרוחני של האדם הוא הכבוד...

בתהילים כתוב 'למען יזמרה כבוד ולא ידם' כבוד היינו הנשמה... שתזמר את שמו יתברך... הנשמה נקראת כבוד... מדוע??? היא רוחנית... היא המכבדת את האדם... היא יוצרת את הכבוד האמיתי, שיש כאשר אדם עושה את רצון ד'... מקיים את ציווי ד'... אז הוא יודע בפנימיות שלו שהוא שווה... זה הכבוד האמיתי... אני מעריך את עצמי, את היכולות שלי, ואת העשייה שלי...

המעמד החברתי של האדם נותן לו אישור על מציאותו... מעמדו... וקיומו... ועל כך שיש לו מקום בקהילה שלו, בחברה בה הוא נמצא...

האדם הנצרך לכבוד חיצוני, וזקוק לאישור תמידי על מקומו, הרי הוא רודף אחר הכבוד... זה נובע מכך, שהוא אינו מכיר את החשיבות האמיתית שלו, יש לו על עצמו מבט שטחי, שהוא לא מצליח להתבונן על הרוממות שלו בעצם היותו אדם... על המעלות העצומות שיש לו... הוא צריך את הערכת עצמו ואין לו, וכבר כתבנו כי בלי הערכה אדם לא יכול לחיות, ולכן הוא נהיה רודף לחפש את אותה הערכה אצל העולם... אצל בני האדם... שהם יכבדו אותו - בכל מיני גינונים חיצוניים של כבוד... שאלו סתם כיבודים שטחיים... נדחף לשבת במקומות חשובים... מנסה להתבלט בציבור... שואף להתפרסם... ועל זה נאמר באבות (ד' כא') 'הַקְּנָה וְהַמְאָנָה וְהַכְּבוֹד, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם' - זה כבוד שמוציא אותך... זה סותם את האפשרות להגיע לכבוד פנימי...

וזה דבר בדוק, ככל שהאדם הוא נמצא במקום רוחני פנימי גבוה יותר, הרי הוא פחות זקוק לכבוד החיצוני... ומעשה שהיה בעשיר פלוני שירד מנכסיו והתבייש להזדקק לחסדי הבריות, ומת מרעב... ובהספד אמר עליו רב העיר - 'הוא לא מת מרעב, הוא מת מכבוד'... וכך הוא בעולם החיצוני ככל שאדם ריק מתוכן, הרי הוא זקוק לאישור תמידי עד כמה הוא שווה ונחשב...

במסכת ב"ק (צא.) אומרת הגמרא כי הא דרבי יוחנן קרי למאני מכבודותא - ר' יוחנן קרא לבגדים - מכבודותא - שהם מכבדים אותו... הבגד שהאדם לובש מכבד את לובשו... לבגד, גם בעולם הכללי יש לו איזה אמירה, גם כלפי חוץ אבל גם כלפי פנים... הבגד הוא נותן מעמד מסוים, הוא נותן שייכות לחברה... כשנראה עו"ד שמגיע לבית המשפט, הוא מתלבש בהתאם... ישנו דבר הנקרא קוד לבוש... זה נמצא בחברות גדולות... גם לובש מדים - יש מעמד לכל אחד בדרגתו... הבגדים מעבר לשימוש שלהם כשומרים על צניעות, כשומרים על חום גוף... הם גם יוצרים שייכות, מעמד, לכן ר' יוחנן קרא להם מכבודותא...

הנצי"ב בהעמק דבר כותב - 'לכבוד ולתפארת באשר נדרש העניין שיהא אהרן מקדש עצמו ומתנהג בחסידות ובפרישות נבדל מכלל ישראל וזה אי אפשר אלא באופן שיהיה נכבד בעיני הבריות שידעו ויבינו כי הוא במעלה העליונה מהם ולא יחשבו זאת לרמות רוחא מש"ה היו הבגדים לתועלת שיהיה בעיני ישראל לכבוד ולתפארת והבינו מזה כי חפץ ד' ביקרו וראוי להיות לשכינה' וכו'.

לפי זה ניתן להבין, כי אכן כלפי כלל ישראל, נצרך הכהן ללבוש בגדים יקרים ומיוחדים, כדי שיהיה נכבד בעיני הבריות... אך בעיני עצמו, צריך הוא להבין כי הבגדים הם 'לקדשו לכהנו'... הוא אינו נצרך לכבוד של הבגדים, זה החיצוניות שבהם, אך הנה"ג, ערכו והכבוד האמיתי שלו, זה מהפנימיות של הדברים מה'לקדשו לכהנו' לי'...

שבת שלום ומבורך ופורים שמח!

מה זה 'יראת שמים'??

יז: זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמֶלְק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם:
יח: אֲשֶׁר קָרָה בְּדֶרֶךְ נִינֹב בְּדֶלֶת פֶּלֶן הַנְּחֻשָׁלִים אֲחֵרִיךָ וְאֶתְּהָ עֵינֶךָ
וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים:

בשבת נקרא את פרשת זכור מצוות זכירת מעשה עמלק ומצוות מחיית עמלק.

בפסוק מובא 'וְאֶתְּהָ עֵינֶךָ וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים' כשבפשוטות משמע ואתה - עיניך.. אתה יגע... אתה לא ירא אלוקים.. וכמו שאומר רש"י - ואתה עיף ויגע. עיף בצמא, דכתיב ויצמא שם העם למים. ויגע. בדרך: ואילו בפרשנות על 'לא ירא אלוקים' אומר רש"י ולא ירא. עמלק - אלקים, מלהרע לך: - חוזרים לעמלק...

והתמיהה היא גדולה.. זה הטענה על עמלק שהוא לא ירא אלוקים??? הוא ברשעו בא להילחם עם בני ישראל... בא לקרר את האמבטיה בפני האומות... והטענה עליו שהוא לא ירא אלוקים.. אתמהה...

תגיד, אתה מכיר את בחור פלוני מהישיבה...

כן בטח... איך הוא ביראת שמים?? אההה... משהו מיוחד... באמת מיוחד...

- במה זה מתבטא??

- הססס הססס הססס... אה בתפילה... ב..... ב....

הנה בשורש הדבר מהו בכלל יראת אלוקים, אם נלך קצת לאחור במכת ברד, כתוב בתורה (שמות פרק ט' כ' כא) הִירָא אֶת דְּבַר יְהוָה מֵעַבְדֵי פְרֹעֶה הַנִּיס אֶת עַבְדָּיו וְאֶת מִקְנֵהוּ אֶל הַבְּתִימִים: וְאֲשֶׁר לֹא שָׁם לְבוֹ אֶל דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶת עַבְדָּיו וְאֶת מִקְנֵהוּ בַשָּׂדֶה:

אם נתבונן בפסוק הראשון מבואר שמי שהיה ירא את דבר ד' מעבדי פרעה האמין להתראה על בא המכה והכניס את הצאן

והמקנה לתוך הבתים אל מקום מסתור הוא פחד... הוא האמין.. ומנגד מה היה אלו שלא האמינו? הם השאירו את המקנה בשדה...

כעת הבה נתבונן מדובר על המכה השביעית... עד עכשיו היו ששה מכות שמשה התריע וקיים, כל אחד מהמצרים ראה וידע שזה התקיים, אז מה קורה כעת.. מה, אין בכך פחד ?? אתה שוטה ??..

אבל התורה כבר אומרת לנו בשלושה מילים, ואשר לא שם ליבו... הנה המפתח... 'הירא את דבר ד' מול 'ואשר לא שם ליבו'. אם כן יוצא שזה דבר והיפוכו... מהו הירא את דבר ד' היינו שכן שם ליבו... הוי אומר - יראת שמים היינו לשים לב.. להתבונן .. ומהו ההפך מיראת שמים.. לא לשים לב... לא להתבונן...

הרי לנו כיוון להסביר את אשר קורה עם עמלק.. כל אומות העולם רועדות ופוחדות מעם ישראל.. ראו... ושמעו... את הניסים שקרו לעם ישראל הן בהיותם במצרים, והן בצאתם בקריעת ים סוף... כולם פוחדים... אחד לא.. הוא בא לקרר את האמבטיה..

שאלנו, מה, הוא שוטה???

לא.. הוא לא שם ליבו... זהו ולא ירא אלוקים... הוא לא שם לב.. לא מעניין אותו... על זה הטענה... נכון שהוא ברשעו... נכון שהוא קרר את האמבטיה... הכל נכון... אבל השורש זה 'ולא ירא אלוקים'.. הוא לא שם לב.. שיש כאן בורא עולם, שמנהל ומנווט את עם ישראל, בניסי ניסים.. בפלאות עד אין סוף..

מה זה אומר עלינו - אלינו... אכן, יראת שמים אומרת הגמרא (ברכות לג:): ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. וכי היראה מילתא זוטרתא היא, - אין, לגבי משה זוטרתא היא... אכן זה לא דבר קל.. אבל ככל שנרצה להוסיף ביראת שמים... עלינו להתבונן סביבנו... מה ד' מדבר איתנו... הן בשפה הכללית והן בשפה הפרטית... מה קורה לי ומה קורה סביבי... הקב"ה מדבר איתנו כל הזמן.. השאלה היא האם שמים לב או לא... אם שמים לב.. זה יראת שמים.. אם חלילה לא.. זה ההפך מיראת שמים...

כ: וְאֶתְּהָ תַצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד:

כתית. הזיתים היה כותש במכתשת ואינו טוחנן בריחים, כדי שלא יהא בו שמרים, ואחר שהוציא טיפה ראשונה, מכניסין לריחים וטוחנן, והשמן השני פסול למנורה וכשר למנחות, שנאמר כתית למאור, ולא כתית למנחות: (רש"י)

אם נתבונן, הרי שלהלדקת הנר יש להשתמש אך ורק בטיפת השמן הראשונה, שהיא כשרה להדלקת הנר, שאר השמן כשר אף למנחות, כשנחשוב כמה עבודה צריך בשביל להוציא טיפה אחר טיפה, רק בכדי למלאת כד אחד.. הרי זו עבודה אין סופית.. מי בכלל מסוגל לעשות את זה.. עבודת נמלים.. איטית... זית זית... אי אפשר שמים ביחד.. בלי שמרים.. זך... איך עושים דבר כזה?? מי מסוגל לזה??

ואולי ניתן לומר.. כאשר אתה יודע מה היעד הסופי... להעלות נר תמיד... מי שיש לו מטרה... זה כבר נותן את הכח.. זה נותן את הסבלנות... אני כעת מוציא טיפה אחת למנורה, להעלות נר במנורה... זו השליחות.. וזו המטרה.. זה נותן את הכח.. וכן.. טיפה לטיפה תצטרף... ועוד אחת ועוד.. עד שיתמלא הכד בשמן זך ומזוכך... להעלות נר תמיד.. - נזכור תמיד מה היעד ומה המטרה, זה יקל את התהליך ואת הדרך... גם בחינוך... וגם בהספק בלימוד... וגם בחיסכון... טיפה לטיפה מצטרפת - כשיש יעד ויש חזון...